

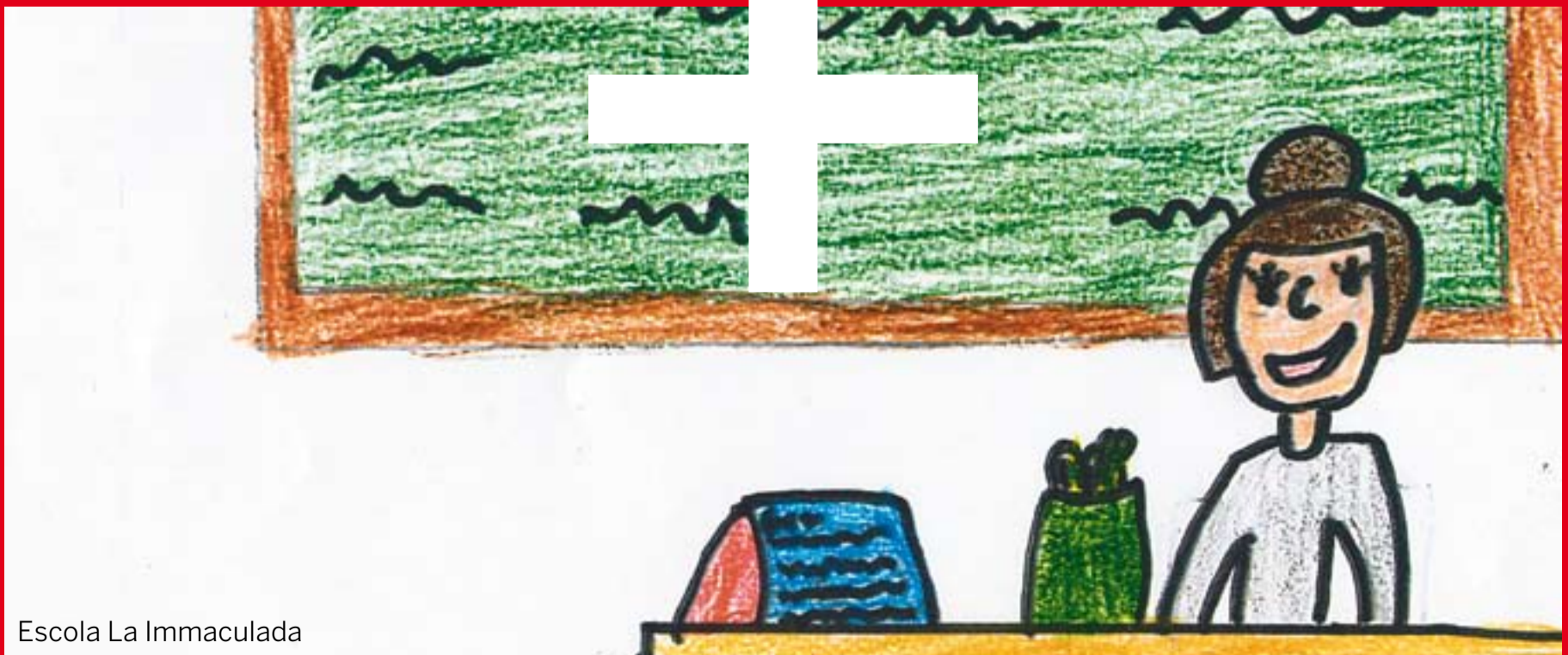
Escola Josep Gras

Escola Sant Esteve

DONES i OFICIS A CASTELLAR DEL VALLÈS

Escola d'Adults
Escola Bonavista
Escola El Sol i La Lluna
Escola Emili Carles-Tolrà
Escola Joan Blanquer
Institut Castellar
Escola Mestre Pla
Institut Puig de la Creu

Escola La Immaculada

DONES I OFICIS

Escola d'Adults

Al llarg dels segles les dones han estat oblidades, menyspreades, anul·lades... pel sexe masculí. Es calcula que el 50% de la població mundial no ha tingut veu en aquests 20 segles de civilització, però tampoc el van tenir en el segle anterior, per la qual cosa la seva manifestació ha estat callada, no ha existit, i sense veu no es té opinió.

Si bé és cert que encara, avui dia, les dones continuen jugant un paper secundari, també és ben cert que s'ha millorat, que en els denominats països desenvolupats la seva paraula es deixa sentir, cada cop amb més força, i tot gràcies a dones que han tingut la valentia de lluitar, d'intentar canviar les coses, perquè tal i com estaven no les satisfieia.

Parlem de dones que han desafiat el món, de dones que han volgut canviar la situació perquè la seva utilització de mainadera, de reproductora, d'objecte sexual no els complaïa. Així s'ha arribat a entrar en el món laboral i a ocupar el lloc que els corresponia a la societat, ja no com a dona, sinó com a ésser humà. Això vol dir que les dones poden triar, poden decidir sobre sí mateixes, poden optar sobre què fer amb la seva vida, perquè ara, la vida els pertany.

I, des de l'Escola Municipal d'Adults, amb una població heterogènia, volem manifestar que és igual el sexe, la religió, la ideologia... que tots som persones que busquem acomplir el nostre somni i que no ha d'existir mai ningú que s'interposi, que negui els drets, que ofegui, sota la crueltat de la submissió, el camí que, com a éssers humans, hem decidit.

DONES QUE HAN CANVIAT EL MÓN

Bertha von Suttner
(Praga, Txecoslovàquia, 1843
Viena, Àustria, 1914)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1905

Jane Addams
(Illinois, EE. UU. 1860
Chicago, EE. UU. 1935)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1931

Emily Greene Balch
(Boston, EE. UU. 1867 - 1961)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1946

Mairead Corrigan
(Belfast, Irlanda del Nord 1944)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1976

Betty Williams
(Belfast, Irlanda del Nord 1943)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1976

Teresa de Calcuta
(Skopje, Macedònia, 1910
Calcuta, Índia 1997)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1979

Alva Myrdal
(Uppsala, Suècia, 1902
Estocolm, Suècia, 1986)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1982

Aung San Suu Kyi
(Rangun, Birmània, 1945)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1991

Rigoberta Menchú
(Usulután, Guatemala, 1959)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1992

Jody Williams
(Putney, Vermont, EE. UU. 1950)
PREMI NOBEL DE LA PAU 1997

Shirin Ebadi
(Hamadan, Iran, 1947)
PREMI NOBEL DE LA PAU 2003

Wangari Maathai
(Nyeri, Kenya, 1940)
PREMI NOBEL DE LA PAU 2004

| ANY 2010 |

DONES I OFICIS

Entre robes i fils

4t B de primària Escola Bonavista

Les dones, cada vegada són més presents en el món laboral i també ocupen més càrrecs de responsabilitat en la nostra societat, tot i les dificultats que a vegades representa conciliar la vida laboral i la vida familiar.

Fa anys també hi havia dones treballadores i emprenedores com la Sra. M. Rosa Rovira Picañol que, a Castellar, es va passar molts anys entre robes i fils.

Vam anar a casa seva on ens va ensenyar el seu cosidor (petit però amb encant) on conserva, com si el temps s'hagués aturat, tots els estris que feia servir per fer els seus vestits.

Li vam fer moltes preguntes que va anar responent amb molta amabilitat, donant-nos a la vegada una pinzellada de com eren les coses fa uns quant anys.

- Quan va començar a cosir i per què?

Vaig començar als vuit anys aproximadament, i potser el que em va motivar va ser l'observació de la confecció del meu vestit de primera comunió. A partir d'això se'm van despertar les ganes de fer-los jo.

- Com en va aprendre i qui li va ensenyar?

Quasi cada dia després de sortir de l'escola anava a aprendre "corte y confección", primer amb la Sra. Antònia Alsina aquí a Castellar i més tard a Sabadell. Als 16 anys ja cosia per a altra gent.

- On cosia i quins estris utilitzava?

Cosia a casa, primer feia els patrons en un paper molt fi i després tallava la roba. Feia les proves en el maniquí de fusta i a vegades era jo mateixa qui servia per fer les primeres proves. Finalment emprovava els vestits a cadascuna de les senyores de manera que els quedaven perfectament a mida. A més d'unes bones tisores, utilitzava agulles, fils, didal etc. També feia servir la màquina de cosir, primer una Singer amb pedals que es feia anar amb els peus i més tard en vaig comprar una altra amb motor que fa uns bons acabats.

- Recorda quan cobrava per un vestit?

La veritat és que fa tant de temps que no me'n recordo però molt poc. També hi havia noies que venien a aprendre i a vegades portaven robes per arreglar. Com que no hi havia massa diners tot s'aprofitava molt.

- Quan va deixar de cosir i què pensa de la roba que es porta ara?

Mentre els meus fills eren petits la meua mare m'ajudava molt amb la compra i el dinar perquè jo cosís. Quan vaig fer 54 anys, els meus fills, en Joan, la Rosa i l'Anna ja eren grans i jo estava una mica cansada i vaig decidir deixar-ho.

Quant a la roba que es porta ara, jo crec que en general no es vesteix bé. Es vestia millor abans, la roba era més ben feta i els diumenges i els dies de festa la gent anava més mudada que ara.

Moltes gràcies

DONES I OFICIS

La paleontòloga **Cheyenn Roygers**

P5 Escola El Sol i La Lluna

La classe dels Dinosauris, la classe dels Indis i la classe de les Serps de P5 d'El Sol i La Lluna estem realitzant un projecte sobre els fòssils i l'inici de la vida i dels primers homes.

Vam començar la nostra investigació partint del material que ens van cedir l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont de Sabadell i el Centre de Recursos de Manlleu i Sant Cugat (maletes pedagògiques):

Fòssils de cargol de mar gegants, de plantes, de granota, de tronc de coníferes, petjades de dinosaures, copròlit de hiena i vertebra.

Comparació d'un fòssil de vèrtebra de dinosaure i una reproducció de vèrtebra humana realitzada amb plastilina.

Ubiquem la vèrtebra a la part del cos corresponent i fem hipòtesis sobre la mida de l'animal a partir del fòssil.

Comparem la mida de les petjades fòssils d'un dinosaure amb les d'una joguina.

Resseguim la forma de les petjades i tracem el possible recorregut dels dinosaures que les van fer.

Relacionem el fòssil de dent d'un dinosaure carnívor (megalodon) amb el dibuix d'un esquelet de Tiranosaure Rex per elaborar les nostres pròpies explicacions

Fotografiem les nostres descobertes per poder parlar-ne de nou.

Fòssil de conífera.

Copròlit de hiena.

Comparació d'un fòssil de closca de cargol gegant amb un cargol actual (no fòssil).

Aportació, per part de les famílies, de fòssils i de material que ens ajuda a investigar i diferenciar el que és i el que no és un fòssil.

Dibuix i escriptura lliure d'alguns dels fòssils que més ens han interessat.

A part dels fòssils també hem treballat l'evolució de l'home, partint del material que ens oferia la maleta de l'evolució humana:

Comparació d'una reproducció de crani d'Australopithecus amb la d'un crani d'home sapiens sapiens.

Ens expliquem allò que observem.

Ens hem entusiasmat tant amb els fòssils i les restes humanes que hem decidit aprendre sobre el treball que realitzen els Paleontòlegs/es.

També hem jugat a paleontòlegs/es buscant fòssils en una quadrícula, utilitzant eines com ho fan ells/es i treballant en equip.

Ens visita a l'escola una Paleontòloga, la Cheyenn Rotgers que ens explica en què consisteix la seva feina, ens mostra fotografies interessants, les eines que utilitza i ens descriu els passos a seguir en una troballa. També vam poder preguntar-li dubtes i coses que volíem aprendre:

Ens va agradar molt, tant i tant que ara volem ser tots i totes paleontòlegs/es! Gràcies Cheyenn i fins a una altra!.

DONES I OFICIS

Una mirada al llarg del temps

5è i 6è de primària Escola Emili Carles-Tolrà

Amb motiu del 75è Aniversari de la nostra escola, Emili Carles-Tolrà, hem volgut fer una mirada anys enrere i dedicar un breu homenatge-recordatori a una dona lluitadora que va formar part del que és avui en dia la nostra escola: Carme Julià, primera directora del nostre centre (any 1934-1937).

Carme Julià Riqué va néixer el 17 d'octubre de 1902, a Cadaqués (Alt Empordà) vivia amb el seus pares, Antoni Julià Bosch i Maria Riqué Comas. La seva família es dedicava a fer espadenyas. Va treballar de mestra i la van fer directora de la nostra escola el 1934. Es va haver d'exiliar a França i després a Mèxic perquè hi havia la dictadura (i ella era republicana). Era molt catalanista, després d'exiliar-se a França i a Mèxic, on a part d'exercir altres oficis va continuar treballant com a mestra, va tornar a Catalunya. A l'any 1975 es va jubilar, i dos anys després (1977) a l'edat de 75 anys, va morir.

© Carme Julià i Riqué a la dreta vestida de blanc

© Bandera republicana

© Un petit grup de republicans enmig de la gent que està a favor de la dictadura

A través de la documentació recollida sobre la seva persona, l'alumnat de 5è i 6è hem elaborat una entrevista fictícia a qui va ser la nostra primera directora.

ENTREVISTA A CARME JULIÀ

· Quan vas néixer?

El 17 d'octubre del 1902.

· D'on eren els teus pares?

El meu pare era de St. Esteve de Llémena i la meua mare era d'Aniol de Finestres, dos pobles de la Garrotxa.

· Com es deien els teus pares?

Antoni Julià Bosch i Maria Riqué Comas.

· Per què a la teua mare, li deien "Maria espadenyera"?

Perquè aquest sobrenom també el tenia la meua tieta Esperança, ens deien així perquè fèiem i veníem espadenyas.

· On vas estudiar la carrera de magisteri?

Vaig estudiar la carrera a Barcelona del 1918 al 1923, vaig fer-ho en 5 cursos en comptes de 4.

· Quan et vas casar i amb qui?

El mes de maig de 1925 a Cadaqués, amb Benet Saló Jordà.

· Quan vas tenir la teua filla?

Un any més tard, en la mateixa població en la que em vaig casar.

· Com es diu?

Montserrat.

· Quan vas començar a ser mestra?

Vaig començar el 6 d'abril del 1932, feia parvulari.

· Quin any et van nomenar directora de l'Emili?

El 4 de desembre del 1934 el Sr. Emili Soler, va nomenar els directores de l'escola, tant de nois com de noies, eren: Josep Pascual i jo.

· Durant quants anys vas ser directora?

Vaig ser directora de l'Emili Carles-Tolrà del 1934 al 1937 i després vaig marxar de Castellar.

· Què feies a part de mestra?

Era militant de la USC (Unió Socialista de Catalunya).

· Què vas fer a la USC?

Vaig participar en alguns mítings.

· Què vas fer durant l'època franquista a Catalunya?

Me'n vaig anar a França amb la meua filla, el 1938, esperant que tornés l'ordre.

· Què va passar amb el teu marit?

El van portar a un camp de concentració.

· Què va passar quant els alemanys van envair França?

Vam haver de marxar, ens van donar dues possibilitats, tornar a l'Espanya franquista o anar a Mèxic.

· Com vau anar a Mèxic?

Amb vaixell, això va passar el 1942.

· Qui era el senyor Trias i què va fer per tú?

Era un senyor que tenia una empresa de catifes i em va donar feina allà.

· Quan de temps vau estar separats el teu marit i tu? A on era ell?

Vaig estar onze anys sense saber res. Ell era un presoner que treballava de cuiner a un camp de concentració de Cadis.

· Qui el va localitzar?

El va localitzar el senyor Trias. Va portar-lo cap a Mèxic i li va donar feina a la fàbrica de catifes

· Quin tipus de treball realitzava?

Era dibuixant de catifes.

· Per què vas marxar a viure a Texcoco?

Perquè el Sr. Trias em va dir que si volia treballar de mestra ho tindria més fàcil fora de la capital.

· Què vas fer allà?

Em vaig dedicar a l'ensenyament, primer vaig ser professora de secundària i després vaig fundar l'escola nocturna German G.Garcia.

· Feies altres coses fora de l'escola?

Sí, tenia inquietuds socials i polítiques, col·laborava amb partits polítics.

· Quines altres tasques vas portar a terme a Texcoco?

A part de treballar a la fàbrica de catifes, també vaig estar treballant en una fàbrica d'espadenyas i en una altra de mitges.

· Quin any vas tornar a Catalunya?

Vaig arribar el 1970. Juntament amb el meu marit, vaig anar a viure provisionalment a Barcelona (a casa de la meua filla).

· Quan vas tornar a ser mestra a Catalunya?

Vaig trigar 33 anys perquè estava exiliada. Vaig tornar a ser mestra a l'any 1971, a l'escola Ramon Llull de Barcelona. Al final del mateix any vaig canviar d'escola i vaig estar treballant a l'escola Onésimo Redondo. Vaig treballar també a l'escola Viladet Pelegrí, d'Esplugues de Llobregat on em vaig jubilar el 14 de febrer del 1975, després d'haver complert l'edat reglamentària.

La primera directora de la nostra escola no va tenir una vida fàcil, però tot i així va ser una persona que va lluitar sempre a favor dels seus ideals.

Entrevista fictícia realitzada per l'alumnat de Cicle Superior de l'Escola Emili Carles-Tolrà.

DONES I OFICIS

6è de Primària (Els Extraterrestres) Escola Joan Blanquer

© La Senyora Maria

© El Salvador i la Judit són el primer i l'últim part que va assistir la Senyora Maria

Quan ens van proposar que havíem de fer un treball sobre un ofici ja desaparegut, de seguida vam decidir quin faríem, perquè algú ens va dir que a l'escola treballava la néta d'aquesta senyora, la Marta. Vam començar a preguntar, esbrinar i buscar què era una llevadora, quines funcions tenia i vam preparar l'entrevista.

La Senyora Maria

• **Com es deia la teva àvia?**

Maria Escalfet Quintana.

• **A quin any va néixer i a on?**

El 19 de desembre de l'any 1894, a Sant Quintí de Mediona.

• **Quan va morir?**

Va morir el 19 de desembre del 1978 just el dia que feia 84 anys.

• **Quin era el seu ofici?**

Era llevadora.

• **Per què el va triar?**

El va triar perquè hi havien poques persones que exercissin de llevadores. Les mares parien soles o amb la família.

• **Què va estudiar?**

Es va treure el títol de "El título de Matrona" un títol que només s'obtenia a Madrid.

• **A on exercia?**

Va començar a treballar de llevadora el dia 22 de maig de 1923 a Castellar del Vallès. Anava a les cases en què la dona embarassada estava a punt de tenir la criatura. Preparava la maleta i marxava cap a casa de la partera a esperar el moment amb la família.

• **Quants dies a la setmana treballava?**

Tots els dies. Mai se sabia quan el nadó decidia venir al món, així que tant era si queia en dissabte, diumenge o dilluns.

• **Quin estris utilitzava?**

Tisores, pinces, aigua calenta, tovalloles però sobretot les seves mans.

• **Quant cobrava?**

Cobrava la voluntat. Abans no era com avui dia que hi ha un preu determinat.

• **Utilitzava anestèsia?**

No. Les dones parien amb part natural i la majoria ho feien envoltades de dolor, encara que tenien les seves tècniques per apaivagar el mal, herbes, xocolata calenta, perquè no tenien l'epidural com avui dia.

• **Se li va morir algun nadó en el part?**

Sí, i ella mateixa els batejava amb el nom que els pares havien triat.

• **Si necessitaven fer una cesària com ho feien?**

Les cesàries no podien fer-se a casa i havien d'anar a l'hospital de Barcelona.

• **Com l'avisaven?**

Venien a casa seva a buscar-la i moltes vegades anaven caminant a la casa que la necessitaven.

• **Anava a altres pobles?**

Només a Sant Feliu del Racó.

• **Quants anys va treballar?**

Va treballar més de 50 anys. L'últim part va ser el dia 24 de setembre de 1972. En tots aquests anys va assistir a uns 3.000 naixements.

La Marta ens va portar a la classe un llibre on la seva àvia, la llevadora, apuntava tots els nenes/es que naixien, el carrer on havia assistit al part i també el que havia cobrat del part.

També ens va portar els estris que utilitzava: tisores, xeringues, pinces.

Va ser molt interessant.

© Estris per al part

© Anuari de naixements

DONES I OFICIS

La dona: Una mirada al llarg del temps

4t de primària Escola Immaculada

OFICI EN EVOLUCIÓ:

Esriptora i guionista de TV

PROTAGONISTA:

Gisela Pou

Els alumnes de 4t hem llegit a classe un llibre de la Gisela Pou i ella ha vingut a fer-nos una xerrada sobre la seva feina d'escriptora. I com que també és guionista i aquest és un treball relativament nou en el món literari, i més per a una dona, li hem preguntat per la seva tasca de guionista.

Actualment hi ha bastants guionistes, però al principi en el món del cinema i més tard en el televisiu, n'hi havia pocs i la majoria eren homes.

El guions en el seu principi els escrivia una sola persona. Actualment es fan en equip i en el cas d'una sèrie de televisió, que és on la Gisela treballa, pot haver-hi més d'un equip. Perquè la feina funciona i el guió tiri endavant hi ha d'haver molt bona entesa entre les persones que formen l'equip. No pot haver-hi la persona que tot ho rebutja si després no presenta una nova idea que sigui millor que la rebutjada, segons el criteri de tot l'equip.

L'equip de guionistes ha d'assumir l'autoria compartida, és a dir, tots són els autors.

Què és un guió

Un guió és una història explicada amb imatges i diàlegs i interpretada per actors.

La història es fracciona en seqüències.

Cada seqüència ha de contenir un pas dramàtic que faci avançar la història.

Generalment per iniciar l'acció s'ha de crear un conflicte, com ho podrien ser: un terratrèmol, un diluvi, un examen, cometre o ser testimoni d'un assassinat, robar un llibre a la biblioteca, robar les cendres d'un difunt...

El conflicte, ens ha explicat la Gisela, també pot ser l'enfrontament del protagonista i l'antagonista. Si repassem els contes clàssics, hi trobarem sempre conflictes: *L'anequet lleig*, *La Blancaneus*, *La Bella dorment*...

Procés per escriure una sèrie de TV

En primer lloc ha de sorgir *la idea*.

- A continuació s'escriu el que els guionistes en diuen *La Bíblia*, que és la història, les línies argumentals: principal i secundàries, els personatges i els fets.
- Després es fan *les escaletes*, que consisteixen en fragmentar l'argument de cada capítol en seqüències.
- Per últim s'escriuen *els diàlegs*.
- Al final de tot, es fan els *rediàlegs*, que vol dir coordinar els diàlegs.

La feina que ve a continuació de la dels guionistes és:

- La realització, que s'ocupa de la posada en escena als actors, il·luminació, muntadors, maquilladors, vestuari, ambientació ...
- Després es fa el muntatge i la sonorització.
- Per fi ja es pot emetre el capítol.

Des de la reunió que tenen els guionistes per estructurar un capítol fins a l'emissió del capítol per TV, poden passar de 8 a 9 setmanes.

La feina de guionista és apassionant i creativa, sempre s'han d'anar creant idees noves i, com més se'n pensen, més en surten.

A la Gisela, li hem preguntat si els guionistes estan en contacte amb els actors i actrius i ella ens ha contestat que gairebé mai no es coneixen els guionistes que escriuen els diàlegs d'una sèrie i els actors i actrius que els han d'interpretar.

Els guionistes passen sense ser coneguts pel públic en general i els actors són els que s'emporten la fama, però, perquè una sèrie vagi bé i agradi, a més d'un bon guió, també s'ha d'interpretar bé.

L'equip de guionistes generalment es troba un cop o dos per setmana per parlar del guió i després cada un/a treballa a casa seva sol/a a l'ordinador. Envien els guions, una vegada estan acabats, a la productora de la TV.

La Gisela va ser un/a dels/es guionistes pioners/es de la TV catalana l'any 1994 amb la sèrie "Poble Nou" i, després d'aquesta, n'ha participat en moltes altres com "Secrets de família", "Temps de silenci", "16 dobles", "El cor de la ciutat" i en algun capítol de Les tres bessones. També ha treballat a la televisió d'altres comunitats d'Espanya. Actualment està treballant a la sèrie de TV3 "Vent del Pla" i també té en projecte continuar escrivint llibres per a nens, com el que hem llegit nosaltres de la col·lecció de *La Sara Pegues i el capità Caguetes*.

Hem trobat interessant l'explicació que ens ha fet d'aquesta feina poc coneguda i li donem les gràcies per haver col·laborat tant amablement per poder elaborar el nostre treball.

DONES I OFICIS

Oficis desapareguts i la seva evolució

4t d'ESO C Institut Castellar

A Castellar del Vallès hi ha hagut oficis que la dona era, pràcticament, l'única que els feia. Hi havia hagut llevadores de domicili que eren imprescindibles per a les dones, ja que les ajudaven a portar el seu fill al món. S'encarregaven de donar tranquil·litat i vigilar que tot sortís bé. Les llevadores anaven a casa de les dones que la necessitaven i allà mateix les atendien amb els seus remeis ja que, aleshores, no hi havia moltes medicines però, ara, amb els hospitals, aquest ofici ha desaparegut. Aquest és un ofici molt antic i que la gent gran recorda més.

Hi ha moltíssims oficis que amb el pas del temps s'han anat perdent, la gran majoria artesans. Ara les persones no es dediquen a fer les coses manualment ja que la tecnologia ha avançat moltíssim.

La dona ha tingut un paper molt important en l'evolució dels oficis, sobretot en els del sector tèxtil, ja que sense ella moltes de les feines que es feien a les fàbriques tèxtils antigues no s'haguessin pogut fer.

Fa uns anys hi havia aquí, a Castellar, la fàbrica Tolrà. Hi treballaven sobretot dones, ja que la fàbrica era tèxtil i eren les dones les que, majoritàriament, s'encarregaven d'aquests tipus de treball. Malgrat que alguns homes feien també feines en aquesta fàbrica, sobretot feines que necessitaven més força.

La gent també parlava sobre els sabaters, que feien les sabates manualment. Les feien segons les necessitats de cada persona. També s'ha anat perdent quasi del tot el sabater que arreglava sabates.

Una de les feines que s'ha perdut, era la feina d'anar a rentar. Feina que feia la mestressa de casa. Anar a rentar als safaretjos, amb l'aigua freda, per deixar la roba ben neta.

Moltes de les persones parlaven sobre l'evolució i canvis de molts oficis com el de La Vallesana que anteriorment havia tingut una oficina a Castellar.

Finalment, hem de dir que a la gent no sembla importar-li gaire que hagin desaparegut molts dels oficis que feien les dones, ja que actualment en fan d'altres més tranquils, còmodes i moderns.

© Fàbrica del Molí l'any 1911 era la fàbrica d'acabats de l'empresa Tolrà.

© Oficina i la parada dels vehicles de transport La Vallesana.

© El Sabater Nou i l'antiga fàbrica de Cal Pinyot.

DONES I OFICIS

La dona en l'àmbit laboral

6è de primària Escola Mestre Pla

Els alumnes de 6è de l'Escola Mestre Pla ens hem agafat el tema de la dona en l'àmbit laboral amb molta il·lusió perquè de cop ens hem adonat que parlàvem de les nostres àvies, de les nostres mares i, fins i tot, de les besàvies i de les germanes més grans.

Per treballar-lo hem triat 3 àmbits laborals diferents:

- El tèxtil i la seva evolució molt lligat a la història de Castellar del Vallès.
- La salut: sempre present en la vida diària.
- La gent gran: com a àmbit laboral en expansió de cara al futur.

Ens hem dividit en grups, hem buscat informació, hem investigat, hem parlat amb mares, àvies... n'hem entrevistat a algunes i el resultat ha estat el següent.

TREBALL DEL TÈXTIL

Els grups de tèxtil hem entrevistat a diferents dones: Carmen Martínez, Susanna Brosa, Mariana Martínez i Luz Helena Torres.

Hem aconseguit informació sobre fàbriques de Castellar:

- **Cal Mir:** Avui en dia una part de la fàbrica està enderrocada i l'altra part està ocupada per pisos que s'han construït posteriorment.
- **La Tolrà:** Ja no es conserva perquè hi ha pisos construïts. Playtex: Ara està enderrocada.
- **Cal Turuguet:** Estava on ara hi ha el "Viena de Castellar".

Totes aquestes fàbriques han format part de la història de Castellar.

La Susanna ens ha explicat que abans aquesta feina "ordidora", era de les pitjors pagades i molt dura. Les feines s'han facilitat una mica, però al tèxtil no gaire: estàs tot el dia dreta i et canses molt. A la fàbrica on treballava era una nau industrial, hi havia telers a una banda, al mig màquines de repassar i a l'altra banda ordidors.

La Carmen va treballar uns quants anys a una fàbrica anomenada Ermenegildo Zegna. Ens va dir que ella feia pantalons, hi havia moltes dones, unes cent cinquanta i la dona no estava discriminada. El seu treball consistia en planxar pantalons. Triguva 3 minuts per cada pantaló. Ha evolucionat perquè abans agafaven els pantalons d'un carro, els planxaven i els tornaven a posar al carro. Fins fa poc la que planxava els pantalons els penjava i els agafava d'una barra que girava venia cap a ella.

La senyora Luz Helena dissenyava roba fins als 19 anys. Als 30 va acabar la carrera i li van donar el diploma. Les feines que feien eren: cosir, sobrefilar, fer paquets, repassar roba, marcar-la, posar etiquetes i posar-se amb contacte amb els clients.

LA LLEVADORA

Des de sempre les dones han ajudat a parir a altres dones perquè ja havien tingut les seves pròpies experiències. Així es va convertir en ofici. Per tant, és un ofici molt vell.

Antigament, les llevadores eren molt mal vistes i eren considerades mig bruixes perquè utilitzaven herbes per calmar el dolor. Utilitzaven poques eines i molt les mans. Es realitzava a casa i per això hi havia més possibilitats de mortalitat, tant per a la mare com per al fill. També era un ofici que passava de mares a filles.

Per saber com és l'ofici actualment, el dia 3 de febrer va venir la **Montse Garrido**, llevadora de l'Hospital Parc Taulí, a explicar-nos la seva feina:

Actualment, aquest ofici s'ha modernitzat molt, s'utilitzen moltes eines, màquines i noves tecnologies.

Competències i funcions de la llevadora:

- Control de l'embaràs: Durant les 42 setmanes que dura l'embaràs, la llevadora controla a través d'anàlitzes i visites, l'estat de la mare.
- Control després del part de la salut de la mare i el fill.
- Educació maternal: Assessoren els pares sobre la salut de la mare i del seu fill.
- Prevenció citològica: Atenció a les dones per prevenir possibles malalties de l'aparell reproductor.
- Educació familiar: Assessorament a joves i parelles sobre la planificació familiar.
- Menopausa: Assessorament a les dones que deixen de tenir la menstruació.

Material i eines que utilitzen:

Ecògraf · Tisores · Sonicap · Cinta mètrica · Pinces · Pilotes
Llum de calor · Tensiòmetre · Calmants locals · Epidural.

Per a la seva feina es necessita obtenir la diplomatura d'infermeria i després especialitzar-se (curs de dos anys) i, finalment, han de passar un examen a través de l'EIR (prova que consta de 100 preguntes tipus test).

© Ecògraf

© Xerrada amb la llevadora

GENT GRAN

Hem triat aquest tema perquè ens preocupa la gent gran, que estigui ben atesa. Els ancians es mereixen viure com una persona normal. Perquè siguin grans no els hem d'aïllar, ans al contrari, han de tenir el nostre reconeixement i la nostra estima.

Cada ancià té les seves necessitats com: diferents medicines, dietes diferents, activitats adequades. Aquesta és la feina que fan les treballadores de les residències d'ancians.

En aquests anys ha augmentat la densitat de població de la gent gran. Això és molt important, es necessiten més persones ben preparades per atendre les seves necessitats. És per tant, un camp laboral en creixement.

Del nostre treball d'investigació i entrevistes a l'Aurèlia, la Selva i la Isabel hem pogut concloure que:

Abans la gent gran era atesa normalment per les filles o els fills a casa i no anaven a residències. Les persones que hi treballaven, amb molt bona voluntat, molt sovint monges, els podien oferir calor humana i menjar, però no s'estava preparat ni física, ni econòmica, ni mentalment per oferir altres tipus d'activitats.

Avui en dia, els dos membres de la parella treballen i tenir cura d'un ancià dependent és pràcticament impossible almenys durant l'horari laboral.

És aquesta impossibilitat de tenir a casa ben atesos els nostres avis, la que ha fet créixer la necessitat de noves i modernes residències d'avis, ben equipades i ben dotades de personal preparat a nivell de salut, alimentació, activitats, entreteniments...

Segons ens han explicat, ara, les dones que treballen a les residències són més conscients de la seva responsabilitat vers el benestar dels avis. També són conscients que estan fent un treball humanament enriquidor.

Aquesta tasca de vetllar pel benestar dels avis és tan enriquidora que ens hem trobat que cada cop més gent jove s'ofereix voluntària per a fer companyia o per ajudar a gent gran que està a casa seva, però que viu sola.

Laboralment ens hem trobat un camp en expansió no només per les residències, sinó també per les atencions domiciliàries i pels diversos centres especialitzats en oferir a la gent gran diverses activitats d'oci, d'entreteniment...

DONES I OFICIS

L'art de cosir

1r de Batxillerat
Institut Puig de la Creu

L'ofici de costurera o cosidora és molt i molt antic. Els romans de l'Antiguitat anomenaven a la costura *consütura*, que vol dir "l'art de cosir". Des de l'antiguitat, la costura ha estat associada a les dones. Fins al punt que, actualment, en el diccionari, l'entrada *costura* hi diu:

f. 1. 1 Art de cosir. *Aprender de costura. 1 2* Antigament, escola de nenes o pàrvuls. *Encara no va a costura: és massa petita. f 2 1* Sèrie de punts que uneix dues peces de roba, cuir, etc. *Aquest vestit té unes costures molt ben fetes. Se m'ha desfet la costura d'un cuixot.* I el mot *costurera* es relaciona com segueix: : *m. i f. 1 1* Cosidora. **1 2** En els obradors de sastres i de sabaters, obrer que es dedicava a la feina de cosir. **F. 2** Antigament, mestra encarregada de la costura o escola de nenes o pàrvuls. Finalment, al mot *cosidora* hi diu: *adj. i m. i f. 1* Que cus, **2 m. i f.** Persona que té per ofici cosir en un taller, per a un sastre, per les cases, etc.

Tradicionalment, i també des de l'antiguitat, en els obradors de sastres hi predominaven les dones, mentre que en els dels sabaters ho feien els homes. En el sector tèxtil, de llarga tradició a Catalunya, pràcticament totes les persones que es dedicaven a l'art de cosir eren dones, ja fos a la fàbrica, ja fos a les cases, allò que genèricament es coneixia com el treball a domicili.

La costurera Maria Lluïsa Pujol i Codina, de la qual anem a parlar, s'hi ajusta punt per punt a allò que apareix en el diccionari, ja que des de ben petita va anar a aprendre a cosir a l'escola amb les Germanes Dominiques, però on realment va aprendre l'ofici va ser treballant a l'obrador del sastre local Emili Campas, el qual tenia un petit taller a la vora de l'església. La manera com va aprendre a cosir ens situa en un temps històric ja gairebé oblidat: les classes eren gratuïtes, però el tracte era que ella treballava per al sastre mentre ell li ensenyava l'ofici. Al dematí, anava a l'escola i a la tarda anava tres o quatre hores a treballar a l'obrador. Corria l'any 1947 i la Maria Lluïsa tenia 11 anys.

EVOLUCIÓ DE L'OFICI DE COSTURERA AL LLARG DEL SEGLE XX

© Façana de l'edifici on Emili Campas tenia situat el seu obrador

© Secció de cosidors de peces de l'Escola Industrial de Sabadell. 1930

A inicis de segle XX, Castellar del Vallès formava part del partit judicial de Sabadell, junt amb un seguit de pobles més que l'envoltaven: Barberà, Polinyà, Sentmenat, Ripollet, Sant Cugat... Mentre que la indústria llanera era la predominant a Sabadell ciutat, amb un 90% de la mà d'obra ocupada a la indústria tèxtil i només amb un 10% dedicada al cotó, als pobles de la seva demarcació passava justament al contrari, tot predominant la indústria cotonera gairebé en un cent per cent¹.

Globalment, hi havia un predomini clar de la mà d'obra femenina, per més que aquest variava en funció dels anys i segons les branques de producció. Per indústries, les dones constituïen, entre els anys 1913-1918, el 47% de mitjana a la indústria de la llana, el 76% a la indústria cotonera i el 12% a la indústria auxiliar. Val a dir que en general les dones predominaven clarament als filats i als teixits, mentre que els homes ho feien a les llanes regenerades i al ram de l'aigua, indústria aquesta darrera on la presència d'homes era majoritària. En aquest mateix període, els homes constituïen el 37% de mitjana a la indústria llanera, el 15% a la cotonera i el 71% a l'auxiliar. La mitjana dels nens i les nenes se situava en un 16% a la indústria llanera, un 9% a la cotonera i un 17% a l'auxiliar.

Quant als salaris, la taula següent mostra l'evolució entre 1900 i 1925:

Evolució dels salaris a la indústria llanera, cotonera i auxiliar de Sabadell i la seva demarcació, per setmanes de 65 hores (1900), 60 hores (1913), i 48 hores (1919-1925)

SECCIÓ DE TEIXITS	65 h. set.	60 h. set.	48 h. set.	48 h. set.	48 h. set.
	1900	1913	1919	1920	1925
ESPECIALITAT	Mínims/màxims	Mínims/màxims	Mínims/màxims	Mínims/màxims	Mínims/màxims
Teixidors		15,00 / 30,00	22,00 / 37,00	34,50 / 69,00	34,50 / 69,00
Ordidors		15,00 / 22,00	21,00 / 28,00	34,50 / 50,60	34,50 / 50,60
Canoneres		10,00 / 15,00	18,00 / 22,00	27,60 / 36,80	27,60 / 36,80
Nuadores		15,00 / 25,00	22,00 / 31,00	36,80 / 57,50	36,80 / 57,50
Cosidores		14,00 / 16,00	24,10	30,00	30,00

FONTS: AHS: Estatutos y reglamentación del precio de la mano de obra de la Sociedad de Aprestadores, Prensadores y Tintoreros de la Industria Lanera de Sabadell y su Contorno. Sabadell, Imprenta y encuadernaciones de Pedro Tugas, 1900; UNIÓN INDUSTRIAL DE SABADELL: *Libro de Reglamentación de la mano de obra de las Secciones*. Teixits (1900, 1913); Filats de Llana (1900); Aprestos i Tints (1900, 1912); Llibres d'Actes de les Seccions de Filats de Llana (1900-1919), Aprestos i Tints (1900-1919). UIS. Memòries (1909, 1913, 1916, 1917) AHS. REGLAMENTACIÓN del precio de la mano de obra en la industria de Aprestos, Tintes y Prensas, 51.X.1899. AHS. JUNTA LOCAL DE REFORMAS SOCIALES. *Expediente sobre los jornales que perciben los obreros de la industria textil lanera y horas de duración de la jornada*. 1914. CAMBRA OFICIAL DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA DE SABADELL. *Memòries 1913-1927*.

¹ Vegeu, Arxiu Històric de Sabadell (AHS). JLRS. Expediente General de documentos varios, 1910-1921. *Cuestionario contestando a instancias del Delegado Regional del Instituto de Reformas Sociales sobre mercado de trabajo y situación de la industria* (18 i 19 de setembre de 1918). Pel que fa a fonts secundàries, és imprescindible el llibre d'Esteve Deu: *La indústria tèxtil llanera de Sabadell, 1896-1925*. Sabadell, Nova Biblioteca sabadellenca, 3, 1990.

© Secció de passadores de peces de l'Escola Industrial de Sabadell. 1930

Els salaris de les cosidores, esberradores i escutiadores no es va reglamentar fins l'any 1917. Fins llavors, els fabricants es sostreien mútuament aquestes treballadores amb salaris més elevats. El 1917 es fixaren els salaris màxims en 16, 12, i 12 pessetes (cosidores, esberradores i escutiadores) que, amb l'1,50 pessetes d'augment transitori per l'augment de les subsistències pujaven a 17,50, 13,50 i 13,50 respectivament. També es fixà el preu de 2,50 pessetes l'hora per a les cosidores de fora de la fàbrica, així com la possibilitat de donar peces a preu fet.² És a dir: el treball a domicili es pagava a la meitat de l'establert a la fàbrica.³

Aquesta havia estat una de les característiques tradicionals del tèxtil català: una part important de la

feina de cosir era portada a fora de la fàbrica, per estalviar-se llocs de treball, d'una banda, i bona part dels salaris de l'altra, donat que es pagaven a la meitat.

El sou setmanal en pessetes per 48 hores de treball segons el pacte col·lectiu de 1934 fixava el salari de les cosidores en 38 pessetes mentre que la Reglamentació Nacional del Trabajo en el sector llaner de la Indústria Tèxtil de l'any 1943 el fixava en 8,50 pessetes diàries, és a dir, en 51 ptes. setmanals. L'any 1962, i segons la Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell, el sou de les cosidores era de 4.189,95 pessetes mensuals⁴. És clar que estem parlant de les *cosidores de peces* relacionades amb les fàbriques de la indústria tèxtil, mentre que la nostra protagonista era costurera o cosidora de pantalons. Ho fem, però, per fer-nos una idea aproximada de quins eren els salaris habituals de les dones en el sector tèxtil, per tal de poder fer alguna que altra comparació amb la nostra protagonista.

LA MILLOR PANTALONERA

Des de ben petita, la costurera Maria Lluïsa Pujol i Codina va anar a aprendre a cosir a l'escola amb les Germanes Dominiques, però on realment va aprendre l'ofici va ser treballant a l'obrador del sastre local Emili Campas, el qual tenia un petit taller a la vora de l'església. La manera com va aprendre a cosir ens situa en un temps històric ja gairebé oblidat: les classes eren gratuïtes, però el tracte era que ella treballava per al sastre mentre ell li ensenyava l'ofici. Al dematí anava a l'escola, i a la tarda anava tres o quatre hores a treballar a l'obrador. Corria l'any 1947 i la Maria Lluïsa tenia 11 anys. Allà s'hi va estar aprenent-treballant fins els 16-17 anys.

Posteriorment, quant tenia aproximadament 16-17 anys (1953), va continuar treballant per a un altre sastre, Antoni Alberola, també de Castellar del Vallès, el qual tenia el taller on actualment es troba el Jutjat de Pau.

Però mentre que amb el sastre Emili Campas aprenia i treballava a l'obrador, junt amb altres noies aprenentes com ella, amb el sastre Antoni Alberola la Maria Lluïsa treballava a casa seva. Les hores esmerçades per a cosir uns pantalons eren d'unes vuit hores aproximadament, de tal manera que cosia uns pantalons cada dia. Li pagaven llavors 25 pessetes per peça -és a dir, per pantalons-, la qual cosa suposava que guanyava unes 25 ptes. diàries i sobre unes 150 pessetes setmanals. Si volia guanyar més diners, llavors allargava la jornada laboral i, amb l'ajuda de la seva mare, cosia dos pantalons al dia. La seva mare no era costurera, sinó mestressa de casa, però sabia cosir i li podia fer un cop de mà. Altres vegades l'ajudava la seva amiga Camila Casanoves Garcia, onze anys més gran que ella, amb la qual encara avui dia conserven l'amistat. Cada dia, un cop acabada la feina, la Maria Lluïsa portava els pantalons a la sastreria amb una moto del seu germà, una Derbi de 150 cc, la qual cosa fa de la nostra protagonista una de les primeres dones a conduir una moto a Castellar. A la sastreria la consideraven "la millor pantalonera".

La Maria Lluïsa treballava a casa seva, a una habitació petita, la qual mantenia neta i il·luminada, i a on a l'hivern s'escalfava amb una estufa de gas butà. Al poc temps d'estar treballant amb el sastre Antoni Alberola, però, la seva mare la va convèncer per anar a treballar a la Tolrà. Allà s'hi va estar uns vuit mesos fent de dobladora de fils i cobrava unes 180 pessetes a la setmana, treballava 8 hores i també treballava els dissabtes, després dels quals va tornar a treballar novament amb el sastre Alberola. Va deixar de treballar a la Tolrà perquè la seva mare li va dir que si treballava a casa ella l'ajudaria i així tindrien més (no els hi faltava però tampoc els hi sobrava). Va treballar per a ell durant uns dotze anys (no se'n recorda ben bé) i hi va deixar de treballar per allò que les dones deixen de treballar habitualment: va tenir el seu primer fill, en Josep Luque Pujol el 1961, amb el seu marit Valeriano Luque, amb el qual van festejar durant any i mig, i es van casar a l'església de Sant Esteve de

© Maria Lluïsa Pujol amb 11 anys, amb la seva àvia. 1947

Castellar del Vallès. Després tindria els seus altres dos fills en Rosendo i Manoli Luque Pujol, el 1963.

Quan tenia uns 32 anys d'edat (1965) la Maria Lluïsa va tornar a treballar, aquest cop a la Playtex, on cobrava un sou de 875 pessetes a la setmana. Va tornar a treballar perquè a casa feia algunes feines però amb els fills per allà ella no podia treballar, així que la seva mare la va convèncer perquè tornés a treballar. Quan ella va començar a treballar deixava els fills amb la seva mare. A la Playtex feia sostenidors i la seva categoria professional era maquinista. Segons recorda, tant a la sastreria Alberola com a la Tolrà i també a la Playtex tenia contracte de treball (vegeu contracte). A la Playtex, en concret, feia una jornada de 45 hores setmanals, a raó de nou hores diàries, lliurant els dissabtes.

La Maria Lluïsa Pujol va continuar treballant fins els 36 anys (1969). Va deixar de treballar perquè el seu marit i el seu pare van començar a treballar de transportistes i li van demanar que treballés a casa perquè així ella podia agafar els encàrrecs. Com que els fills eren més grans, els enviava a jugar a fora. La Maria Lluïsa recorda tots aquells anys com a dolents. Cosia a mà uns cops, a màquina uns altres, amb una *Verpein* i una *Sigma* que van evolucionar molt poc al llarg del seu període laboral. La seva feina de costurera li agradava "perquè sempre l'havia fet", des de ben petita. Mirant enrere, a ella li hagués agradat ser infermera. La Maria Lluïsa va ensenyar a cosir a dues o tres noies, però no a la seva filla, ja que ella mai en va voler aprendre. Tanmateix, sí que va ensenyar a cosir a la seva única neta.

² Rafael Luque i Fernández: "Les condicions de vida i de treball de les dones sabadellenques del primer quart del segle XX" dins de: *Dona i treball tèxtil. Sabadell, 1900-1960*, Catàleg de l'Exposició del mateix nom. Museu de Sabadell, 1999.

³ AHS: RECOPIACIÓ de les disposicions que sobre el règim de treball i qüestions connexes manté en vigor l'Associació de Fabricants de Teixits de Llana i de les obligacions més fonamentals imposades per la llei en aquest respecte. Sabadell, 1922, p.55

⁴ Jordi Calvet Puig: "Els salaris de les dones a la indústria llanera. Sabadell 1930-1960" dins de: *Dona i treball tèxtil. Sabadell, 1900-1960*, Catàleg de l'Exposició del mateix nom. Museu de Sabadell, 1999.

© Antic obrador d'Antoni Alberola, els actuals jutjats de Pau

© Moto Derbi de 150 cc.

© Costurer de Maria Lluïsa

© Màquina de cosir

© Contracte de treball de Na Maria Lluïsa Pujol i Codina amb l'empresa Playtex (29.11.1965)

© Full de salari setmanal de Na Maria Lluïsa Pujol i Codina (17 al 23 de juny de 1968)

DONES I OFICIS

El treball de les nostres àvies

3r de primària Escola Sant Esteve

El treball previ:

El tema d'aquest curs per a la revista B-124 és molt ampli i, per tant, ens permet múltiples enfocaments.

Les Mestres acordem treballar el tema a tercer, ja que és en aquest curs quan s'estudia el poble i també el treball de les persones, dues raons per a prendre aquesta decisió. També pensem tractar-ho com a treball de camp on puguin participar tots els alumnes.

El titularem:

EL TREBALL DE LES NOSTRES ÀVIES

A continuació es planteja a les dues aules i es preparen unes preguntes a manera d'enquesta, per tal que els alumnes les facin a les seves àvies o besàvies, de manera de que cadascun pot presentar una enquesta contestada, com a mínim.

Es fa el buidat entre tots, cada aula per separat, ja que són molts alumnes per fer-ho conjuntament.

Les respostes obtingudes són diverses. Procedim a anotar-les en un quadre de doble entrada.

A quina edat va començar a treballar?	3 als 8 anys ▪ 2 als 10 anys ▪ 4 als 11 anys ▪ 7 als 12 anys ▪ 3 als 13 anys 13 als 14 anys ▪ 2 als 15 anys ▪ 5 als 16 anys ▪ 2 als 17 anys ▪ 5 a partir de 18 anys
De què treballava?	A la fàbrica: 27 Cosidora o Teixidora Al camp: 9 Pagesa Serveis: 6 Botiguera ▪ 3 Minyona ▪ 4 Secretària
On era el lloc de treball (empresa i població)?	13 a Sabadell ▪ 12 a Castellar ▪ 3 a Barcelona ▪ 18 a altres llocs
Quin horari tenia?	Per núm. d'hores: 12: més de 8 hores ▪ 12: 8 hores ▪ 4: menys de 8 hores ▪ 17: tot el dia o sense horari
Quants dies a la setmana treballava?	12 treballaven 7 dies a la setmana ▪ 27 treballaven 6 dies ▪ 6 treballaven 5 dies
Tenia la feina a prop o lluny de casa?	29 a prop ▪ 17 lluny
Com s'hi desplaçava?	40 a peu ▪ 1 en bici ▪ 4 en autobús ▪ 1 en cotxe
Va continuar treballant fora de casa en casar-se?	34 Si ▪ 12 No
I en tenir fills	31 Si ▪ 15 No
Com compaginava la feina de mestressa de casa amb el treball fora de casa?	34 Tot ella ▪ 4 El marit l'ajudava ▪ 6 Vivia amb la sogra o la mare
A quants llocs ha treballat al llarg de la seva vida professional?	6 en 1 lloc ▪ 12 en 2 llocs ▪ 12 en 3 llocs ▪ 13 en més de 3 llocs
Fins a quina edat va treballar?	11 fins als 60-65 anys ▪ 17 fins als 50-59 anys ▪ 3 fins als 40-49 anys 10 abans dels 40 anys ▪ 3 encara treballen

La reflexió:

Què en sabem ara del treball de les nostres àvies?

Analitzem conjuntament les respostes tot fent comparacions amb el que sabem del treball de les persones avui dia i redactem aquestes frases a manera de resum.

LES CONCLUSIONS:

Entre tots analitzem les respostes, les comparem amb el que sabem del treball de les nostres famílies avui dia i escrivim algunes conclusions:

- Moltes de les nostres àvies van començar a treballar a partir dels vuit anys i la majoria abans dels catorze anys.
- La majoria d' àvies treballaven a la fàbrica, de cosidores o teixidores.
- Abans les àvies treballaven prop de casa, a Sabadell, a Castellar o en altres poblacions properes a casa seva.
- Abans les nostres àvies treballaven més de vuit hores diàries, algunes tot el dia.
- La majoria treballaven sis dies a la setmana, algunes fins i tot set dies.
- Quasi totes les àvies entrevistades anaven a peu cap a la feina.
- La majoria van continuar treballant fora de casa després de casar-se.
- Després de tenir fills, van continuar treballant fora de casa.
- Totes compaginaven les feines de casa i el treball a la fàbrica.
- Hi ha poques àvies que han treballat en un sol lloc, la majoria ha canviat de feina tres vegades.
- La gran majoria d'entrevistades han treballat fins els seixanta anys.

© 3r de primària (Grup A)

© 3r de primària (Grup B)

© 1

© 2

© 3

4 ©

© 1 Aquesta senyora no és la meva àvia, però la vaig entrevistar perquè la coneixia.

© 2 La meva àvia ara cuida persones grans.

© 3 La meva àvia era botiguera.

© 4 La meva àvia treballava a la Tolrà.

© 5 La meva àvia cosia a la fàbrica Tolrà.

© 5

DONES I OFICIS

2n de Primària Escola Josep Gras

Marta (Fa Botifarres)

· És xula la teva feina?

Si. Cansa però sí que descobreixes moltes coses que pots fer amb el menjar. La cuina permet inventar moltes coses. M'agrada la feina d'estar amb la gent. Aprens molt i és més distret.

· Costa fer aquesta feina?

El que costa no és fer la feina, sinó trobar la bona barreja perquè la botifarra agradi a la gent.

· Com és la feina?

És maca. És maco que facis una cosa i a la gent li agradi i t'ho agraeixin. Abans era molt diferent d'ara. Sempre hi havia hagut la tradició de tenir el porc a casa i quan es matava es feia la botifarra cadascú a casa seva. Ara està prohibit.

· Què fas servir per fer aquesta feina?

Ganivets, tisores, picadora de carn (que tritura la carn), amassadora (que barreja la carn amb la sal i el pebre), embotidora (que posa la carn dins la tripa), guants, gorra i els ingredients de les botifarres

· És cansat?

Totes les feines cansen.

· Teniu dificultats?

Si, però se superen sempre. Hi ha estrès i nervis, sobretot a l'estiu. A més les autoritats no t'ajuden massa (l'Administració pública). Costa molt guanyar diners perquè es llença molt de menjar. Es treballa molt i moltes hores.

· Teniu molta gent?

Si. Tenim molta gent. Estic molt contenta.

· I si us poseu malalts?

Vaig a treballar igualment i si estic molt malalta hi va el meu marit. La meva feina és molt exigent.

· Què heu fet per fer aquesta feina?

Vaig anar a fer un curs a Barcelona, amb un mestre que en sabia molt.

· Què heu fet aquests dies?

Ahir, precisament, vam fer botifarres, abans d'ahir vam preparar hamburgueses.. Els dies abans es prepara tot per poder-les fer.

· Quan teniu més feina?

A l'estiu, que ve molta gent de fora.

· Explica'ns alguna anècdota.

Al principi llençàvem molt de menjar, sobretot quan feiem botifarra cuita.

Loli (Porta ambulància)

· És xula la teva feina?

M'encanta la feina. He fet moltes feines diferents i aquesta és la que més m'agrada. Puc guanyar diners i, a més, ajudo la gent.

· Costa fer aquesta feina?

A mi m'agrada molt i no la trobo difícil. Tinc una companya que m'ajuda amb les cadires de rodes...

· Com és la feina?

Porto una ambulància de la creu Roja o porto avis, nens malalts...

· Què fas servir per fer aquesta feina?

Porto un autobús però és més petit, com el del poble. Necessito els usuaris, les cadires de rodes... Poca cosa més

· És cansat?

No ens cansem físicament però sí psicològicament. Has d'estar sempre pendent de la carretera, dels altres cotxes...

· Teniu dificultats?

No més que qualsevol altra feina: el trànsit...

· Teniu molta gent?

Ara porto un cotxe que hi cap molta gent

· I si us poseu malalts?

Tenim una assegurança que paga l'empresa. T'has de quedar a casa i envien un altre company a fer la teva feina fins que et curis.

· Què heu fet per fer aquesta feina?

Treure'm el carnet i anar aprenent a poc a poc, igual que els homes. A més em vaig haver de treure un curs de primers auxilis.

· Què heu fet aquests dies?

El dolent que té aquesta feina és que sempre és igual: arribes, agafes el cotxe, surts a la ruta i tornes. Cada dia és el mateix.

· Quan teniu més feina?

Normalment sempre és la mateixa, encara que quan arriba l'hivern sempre falta gent perquè els nens i els avis es posen més malalts. A l'estiu, quan fan vacances les escoles, hi ha menys gent.

· Explica'ns alguna anècdota.

Un dia ens vam oblidar de recollir a un nen de casa seva i el vam anar a buscar més tard.

Un altre dia anava amb avis i una àvia es va menjar un polvoró i com que no empassen gaire bé es va començar a ofegar. Al final no va passar res però ens vam espantar una mica.